

РАЗОНАНС

ГАЗЕТА
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У ПОНД ЧИМ ДВОХ-
СОЛІТНІЙ МРІЇ СЛО-
БОЖАН, ЯКІ ЗАМЕШКУЮТЬ
В ПОНИЗЗЯХ ПСЛА, ВОРС-
ЛИ, СЕЙМУ ТА СУЛІ; У
МРІЇ, ЯКА ЗРОСЛА НА РОЗ-

робках Григорія Тепло-
ва та на Попівській ака-
демії Паліцина — по-
ставлено крапку. Відтє-
пер Суми мають влас-
ний університет і в між-

народному кадастру бу-
дуть зареєстровані як
університетське місто.
І, що найприємніше від-
значити, постав він на
підвалах нашого фі-

зико-технологічного ін-
ституту. А відтак, має
міцні традиції в підго-
товці висококваліфікова-
них спеціалістів, розвиває
і поглибллює принципи
виховання справж-

ніх громадян незалежної
України. Адже глибоко
символічно те, що По-
станова про створення
університету в Сумах
надійшла напередодні
другої річниці незалеж-

ності, без якої — їй це
повинен усвідомити ко-
жен — не було б мож-
ливим і створення Сум-
ського державного уні-
верситету.

Міністерство освіти України

НАКАЗ

Оголошую Постанову
Кабінету Міністрів України:

«КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

Київ

від 13 серпня 1993 р. № 646

Про вдосконалення мережі вищих навчальних закладів

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Приняти пропозицію Міністерства освіти, погоджену з Міністерством фінансів і Міністерством економіки про створення Сумського державного університету на базі Сумського фізико-технологічного інституту:

2. Створення вказаних вищих навчальних закладів здійснити в межах асигнувань на підготовку кадрів, що передбачаються Міністерству освіти і Міністерству у справах молоді і спорту.

Прем'єр-міністр України

Перший заступник

Міністра Кабінету Міністрів України

Л. КУЧМА

В. НЕСМІХ

На виконання вказаної Постанови і у відповідності до рішення колегії Міносвіти України від 23.06.93 р.

НАКАЗУЮ:

1. Створити на базі Сумського фізико-технологічного інституту Сумський державний університет (СДУ).

2. Враховуючи висновки експертної комісії та пропозиції Міжгалузевої державної атестаційної комісії, вважати Сумський державний університет атестованим за четвертим рівнем акредитації.

3. Призначити на посаду ректора цього університету проф. Ковальова Ігоря Олександровича з 1 вересня 1993 року терміном на п'ять років на умовах, викладених в контракті та наказі Міносвіти № 136-к від 19.07.93 р.

4. Ректору університету проф. Ковальову І. О.:

4.01. В місячний строк розробити та здійснити першочергові організаційні питання по забезпеченню роботи вищого навчального закладу в новому статусі університету;

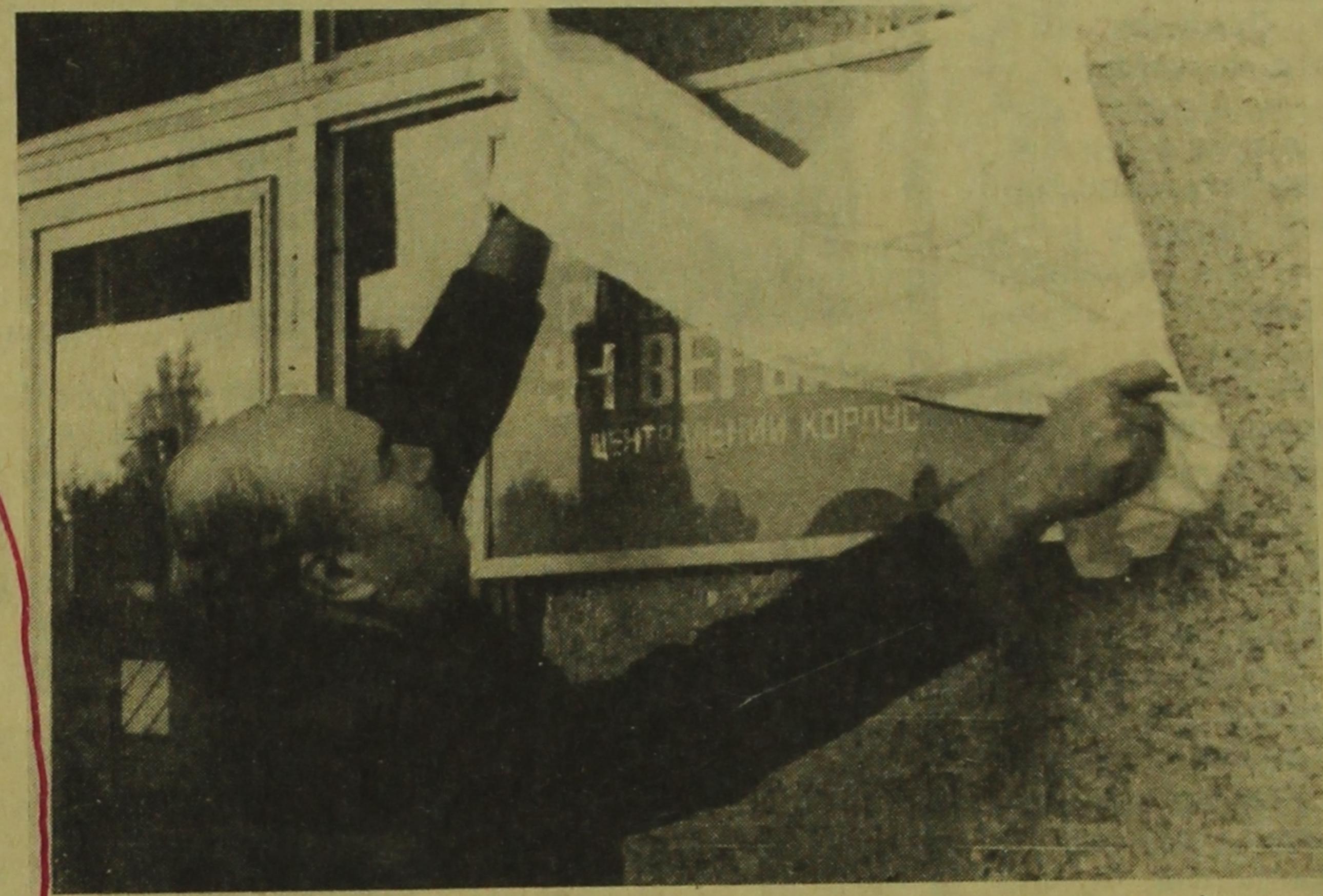
4.02. До 1.12.93 р. розробити і подати міністерству для затвердження Статут Сумського державного університету та його кошторис на 1994 рік;

4.03. Протягом 1993—1994 учбового року забезпечити поступову перебудову учбового процесу, науково-дослідної та методичної роботи згідно з концепцією діяльності Сумського державного університету та спрямувати його діяльність на виконання функцій науково-методичного, наукового та національно-культурного координаторського центру регіону.

5. Начальникам управлінь міністерства надати необхідну допомогу Сумському державному університету в процесі його становлення.

Міністр

М. П. ТАЛАНЧУК.

УВАГА! Історичний момент! Ще мить — покривало зніметься повністю відкриється нова назва цього, випробуваного в усіляких штормах, корабля української освіти й науки. Пляшку шампанського — в облавок (за кадром, щоб склянки якого читача було не зачепили) і — у відкрите море знань. Ще мить — і пролунає перший університетський дзвоник, немов ото корабельний, що дається перед відходом від причалу. Проводжали університет у плавання і гості, серед яких були мер міста М. П. УСЕВІЧНО, директор ВНДІ Компресормаш М. Д. ФЕДОРЕНКО.

1948 РІК — на базі Сумського машинобудівного заво-
ду імені М. В. Фрунзе створено навчально-консультаційний пункт Всесоюзного заочного політехнічного інституту.

1966 РІК — створено Сумську філію Харківського по-
літехнічного інституту ім. В. І. Леніна.

Так ми народжувалися

1990 РІК — Постановою Ради міністрів Української РСР філію ХПІ ім. В. І. Леніна перетворено в Сумський фізико-технологічний інститут.

1993 РІК — Постановою Кабінету Міністрів України на базі СФІ створено Сумський державний університет (СДУ).

СТАТИСТИКА

На I курс денного відділення Сумського державного університету заражовано 943 студен-
ті. 240 з них — першо-
курсники військово-артилерій-
ського факультету. Спідєми-
ж «старих» факультетів стали,
таким чином, 703, з яких:

закінчили школу з медал-
лю — 116;

середні навчальні заклади та ПТУ з відзнакою — 58;
мають професійну освіту за
спеціальністю — 113;

поступили за напрямленнями — 178;

чоловічі статі — 422;
робітники або діти робітни-
ків — 240;

селяни або діти селян — 23.
Закінчили цього року:

загальноосвітню школу —
421;

спеціальній навчальній за-
клад — 53;

ПТУ — 76.

На I курс вечірнього та за-
очного відділів заражовано
відповідно 74 і 71 студенти.

У ВЧЕНИЙ РАДІ,

що відбулася напередодні нового навчального року, були розглянуті питання про першочергові заходи по організації роботи вузу в статусі університету, про затвердження річного графіку роботи вузу, про план роботи Вченої ради на 1993/94 навчальний рік. Доповідає — ректор І. О. Ковалев.

Про готовність навчально-матеріальної ба-
зи до нового навчального року повідомив начальник навчального відділу І. Д. Швирков,
а перший проректор А. В. Васильєв доповів про стан укомплектованості професорсько-викладацького складу.

Головою науково-методичної ради універ-
ситету затверджено проректора з наукової
роботи В. А. Хвороста, головою методичної
ради — першого проректора, проректора з
навчальної роботи А. В. Васильєва.

ЛІПЕНЬ: ІШЕ ДВЕРІ УНІВЕРСИТЕТУ, ВІДКРИТИ ДЛЯ ВСІХ БАЖАЮЧИХ. А ІХ БУЛО МАЙЖЕ ПІВТОРИ ТИСЯЧІ.

Постанова Кабінету Міністрів України за номером 646 від 13 серпня 1993 року стала останнім прогоном, який перевірив сумчан через рубікон на шляху створення в нашому місті університету. Наполегливо торупали слобожані ряст на цій дорозі понад двісті років. Адже перша ідея про створення університету в Сумах заврунилася ще в голові Григорія Теллода, вихователя президента Академії наук Кирила Розумовського. В 1767 році він розробив проект зонального університету саме в місті над Пслом. Базувався вченій у своїх прагненнях на тому високому рівні, що його досягла освіта на Слобожанщині в середині 18 століття. Пізніше до цієї ідеї повертається Олександр Паліцин, засновник славновізісної Полівської академії. Ці задуми стали реальністю... На жаль, не в нас, а в Харкові.

СЛОВО — РЕКТОРОВІ

В ім'я сили й авторитету знань

Та ю, що найголовніше, прийшли ми не з пожежними руками. З самого початку повно і ефективно втілюючи ідеї та принципи державної національної програми «Освіта, Україна ХХІ сторіччя», створили мережу науково-дослідних центрів, навчальних закладів нового типу, як то коледжі, ліцеї, гімназії. Й на сьогодні до нашого науково-навчального комплексу входить 19 закладів різного рівня, підготовчі курси та консультаційні пункти в десяти районах області, філії кафедр на виробництві, науково-дослідні інститути, конструкторські бюро. Зокрема, у структурі вузу діє НДІ нових технологій, чотири галузеві й проблемні лабораторії, два науково-виробничі підрозділи. Розробки вчених, до яких залучаються й студенти, одержали визнання як в Україні, так і в далекому зарубіжжі.

Ми не мислимо свою діяльність і без міжнародного співробітництва. Викладачі та науковці проходять стажування в США, Японії, Канаді, Італії, Німеччині, Австралії. Працюють над створенням міжнародних наукових програм, виконуючи спільні дослідження з науковими та навчальними центрами Голландії, Швеції, США, Китаю, ряду інших країн. Все це й стало основою того, що експертна комісія з акредитації на зміну статусу СФТІ засвідчила таке: десять із п'ятнадцяти основних показників роботи вже на сьогодні посідають перші місця серед університетів України.

Зроблено, безперечно, чимало. Та кожен поvinen розуміти, що цього на сьогодні вже мало. Потрібно йти далі, зокрема, у зміценні науково-педагогічних кадрів. Кожен, хто сьогодні виходить на кафедру перед студентами, поvinen зрозуміти найголовніше — він викладачка повинна бути більшою, відтак і спеціаліста випустити кращого.

Велика робота випадає по створенню відповідної структури факультетів та спеціальностей, відповідної навчально-матеріальної та методичної бази.

Ми повинні розуміти, що нашим випускникам працювати в умовах ринкової економіки. Тож прагнучи давати фундаментальні, глибокі фізико-математичні знання, повинні забезпечувати широку гуманізацію та гуманітаризацію навчального процесу, щоб готовати одночасно висококласного вузькоопріофільного фахівця й високоосвіченої культурну людину. Молодь міста, обласні, України та й інших держав уже знає, що вичиться у нас хоч і нелегко, та все ж цікаво. Це красномовно висвітили нинішні вступні іспити. Тільки абітурієнтів-медалістів було 280. А це вже, як ви розумієте, результати розробленої кількох років тому програми «свій» студент.

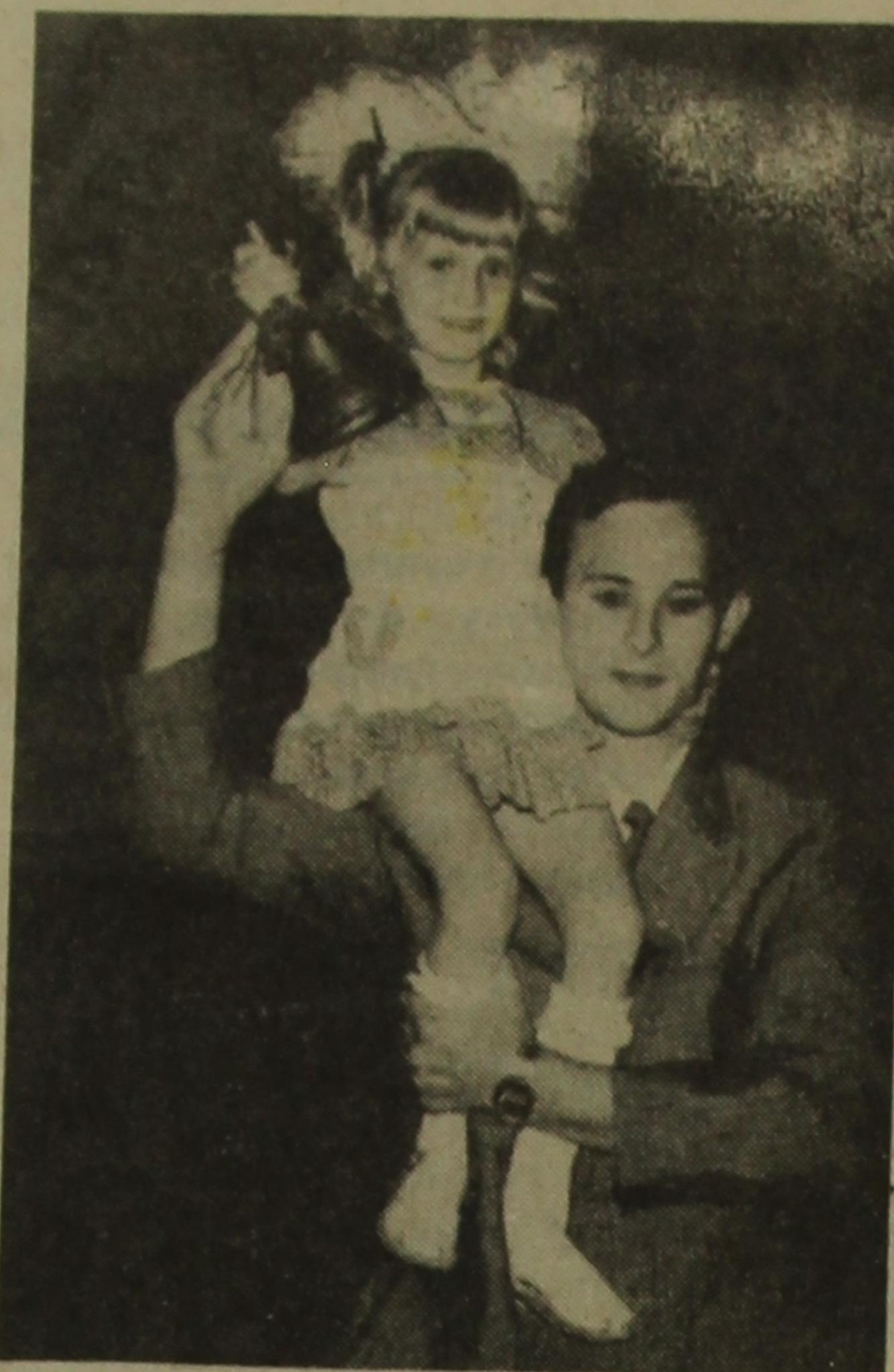
Різними шляхами йтимемо ми до створення університету з кращими міжнародними традиціями, прогресивними формами роботи. Один із них — заснування опікунської ради, до якої запрошуюмо керівників провідних підприємств області, науковців. З цією метою готові вислухати пропозиції і поради всіх, кому не байдужа до Сумського державного університету.

Будьмишанові колеги: викладачі, співробітники, студенти! Вітаючи вас з першовересневим святом знань, хочу підкреслити, що Сумський державний університет розпочав свій перший трохи рік, взявши на себе високу місію підготовки духовно багатої, висококваліфікованої особистості для нової України. Будьте гідними цього. Зичу вам здоров'я, успіхів, усіляких гараздів.

І. О. КОВАЛЬОВ,
професор, ректор СДУ.

Прощай, інститут!

Урочисто, хоча й трохи сумно, лунав останній дзвоник в руках тендітної дівчинки, що символізувала собою нове, по-справжньому вже самостійне життя, яке на своїх пле-чах понесуть далі випускники 1993 року. Прощай, інститут! Прощай, хоча, можливо, когось і приведе ще

Якою вона була? Чи не соромно буде подивитися в очі першій університетській сесії? Якщо й соромно, то не дуже. А якщо кому й соромитися, то, здебільшого, заочникам. Стверджувати це дають підставу такі цифри.

На денному відділенні — 2361 студент. Допущено до екзаменів, не враховуючи 92 академічних, 2270. З поважних причин на перший екзамен не з'явилось 14, а 34 — без поважних. Успішно склали іспити зі всіх предметів навчального плану — 2124. Із них: тільки на «відмінно» — 202; тільки на «добре» і «відмінно» — 758. Невстигаючих усього — 98. Із них: сколили одну двійку — 61; дві — 23, попливли аж на трох «гусаках» — 14. Відчислено за

3 де-юре в де-факто

ТРАДИЦІЙНА серпнева нарада перед початком нового навчального року пройшла досить нетрадиційно, що пов'язане, по-перше, зі зміною статусу вузу, а по-друге, з унесенням до порядку денного обговорення Рішення Колегії Міністерства освіти України про хід перебудови освітівської системи країни, в якому намічені практично всі генеральні напрямки, орієнтуватися на які доведеться й сумським освітням.

Поздоровляючи колектив із присвоєнням вузу статусу університету, ректор І. О. КОВАЛЬОВ як на головну і першочергову мету вказав на потребу перетворення цього статусу з де-юре в де-факто. Висвітлив у своїй доповіді він тактичні та стратегічні завдання колективу, які після втілення в життя гарантували б вузу і визнання його диплому за кордоном, і прийняття на рівних правах у міжнародній освітівській організації. Підбиваючи підсумки минулого навчального року, випускних і вступних іспитів, доповідач навів ряд цифр, які свідчать що поточні справи можна вважати

доля до його стін на ті чи інші свята, як привела вона й цього разу випускників минулих років.

Свято, безсумнівно, вдалося. Атмосфера панувала відповідна, емоційне піднесення підхоплювало кожного і під час вручення дипломів ректором І. О. Ковальовим, і під час уважного вивчення дипломних сувоїв їх володарями, як ото на фото, де випускниця за допомогою сусідів із задоволенням перераховує кількість четвірок та п'ятірок.

Країці актори, спортсмени, учасники гуртків художньої самодіяльності були нагороджені цінними призама та грамотами студентського й спортивного клубів студентського профкому. А ще всіх присутніх вітали учасники ансамблю «Калина», який стає все помітнішим своєю майстерністю на тлі інститутського аматорства. Тепло попрощався зі своїми акторами-випускниками театр студентських мініатюр, програма якого припала всім до душі.

Словом, свято як свято, своє — за емоційним забарвленням — для кожного з тих, хто прощався з інститутом. А тепер виходить, що прощання те було спільним і не обмежило кожного з нас, бо з наступного року випускники будуть уже випускниками... університету. Отже, прощай СФТІ!

результатами перевідних екзаменів — 71. Абсолютна успішність — 93,6%, якісна — 42,3%.

На вечірньому відділенні на початок семестру було 623 студента. 32 — в академічних пустках, складали іспити — 591. З поважних причин не з'явилось 5, з неповажних — 21. Складали всі іспити — 442, відмінників — 8, хорошистів — 103. Отримали одну незадовільну оцінку — 76, дві — 31, три — 15. Відраховано — 40. Абсолютна успішність — 74,8%, якісна — 18,8%.

На заочному відділенні допущено до екзаменів 552 студента. Складали їх зі всіх предметів — 225, відмінників — не знайшлося, хорошистів — 24. Абсолютна успішність становить 40,7 відсотка, якісна — 4,5%.

Інститутська

сесія... остання

задовільними. Особливо відзначив він роботу медичного факультету, де за перший рік його існування вдалося налагодити і побут студентів, і, головне, навчальний процес. Яскравим свідченням чому стали державні іспити після першого курсу. Детально охарактеризовані були в доповіді і стан науково-дослідницької роботи в вузі, і стан вирішенні — таких складних сьогодні — соціально-побутових питань.

Під час обговорення доповіді теми університету тим, що іншим чином постійно порушувались. Так, професор кафедри теоретичної фізики В. О. Кульчиць наголосив, що університетський підхід: спочатку — фундаментальна база, а потім — конкретні знання. Тоді на будь-якому робочому місці фахівець себе знайде. Треба, на його думку, призупинити тенденцію до зменшення обсягу фундаментальних дисциплін на користь всіляких спецкурсів. Декан АВ-факультету доцент Г. С. Воробйов висловив дякіні зауваження щодо податків при укладанні угод по господарівських темах, а доцент кафедри ТМВ Г. С. Чумаков висловив побажання, щоб під університетським дахом відбулось таке ж пілдне скрещення гуманітарних і технічних наук, яке вдавалось зробити свого часу батькові кібернетики Н. Віннеру.

Досить жвавим було й обговорення Рішення, під час якого ректор відповів на декілька запитань із залу.

Другого вересня в сільській господарстві

області виїхало майже 600 наших студентів. По два загони відправлені в Лебединський та Роменський райони, по одному в Сумський, Охтирський, Тростянецький, Краснопільський. Працюють дівчата та хлопці на збирannні моркви, помідорів, буряків, картоплі тощо. До кожного доведені норми виробітку, виконуючи які можна заробити непогані гроші. З університетом же колгоспи та радгоспи розрахуються нату-

СТАТИСТИКА

Найбільше першокурсників з обласного центру — 403, із них вчораців школярів — 312, випускників технікумів — 41, випускників СПТУ — 50. Наявність нових студентів зі шкіл районів області така: Шосткинський — 46; Лебединський — 33; Конотопський — 31; Глухівський — 8.

З інших районів або взагалі немає першокурсників, або один-два.

Відсоток заражованих (від числа поданих заяв) серед шкіл Сум «країні» у СШ № 19 — 100, але поступає аж... 2. Якщо ж брати до уваги більш серйозну кількість, то лідери СШ № 25 — 87% (8—7), СШ № 10 — 85% (28—24), СШ № 18 — 84% (19—16). Далі йдуть школа № 8 — 18% (14—11), № 9 — 76% (17—13). По районах лідерів одразу двоє: Шосткинський — 56% (46—26, 23—13).

МІСЯЧНИК КНИГИ

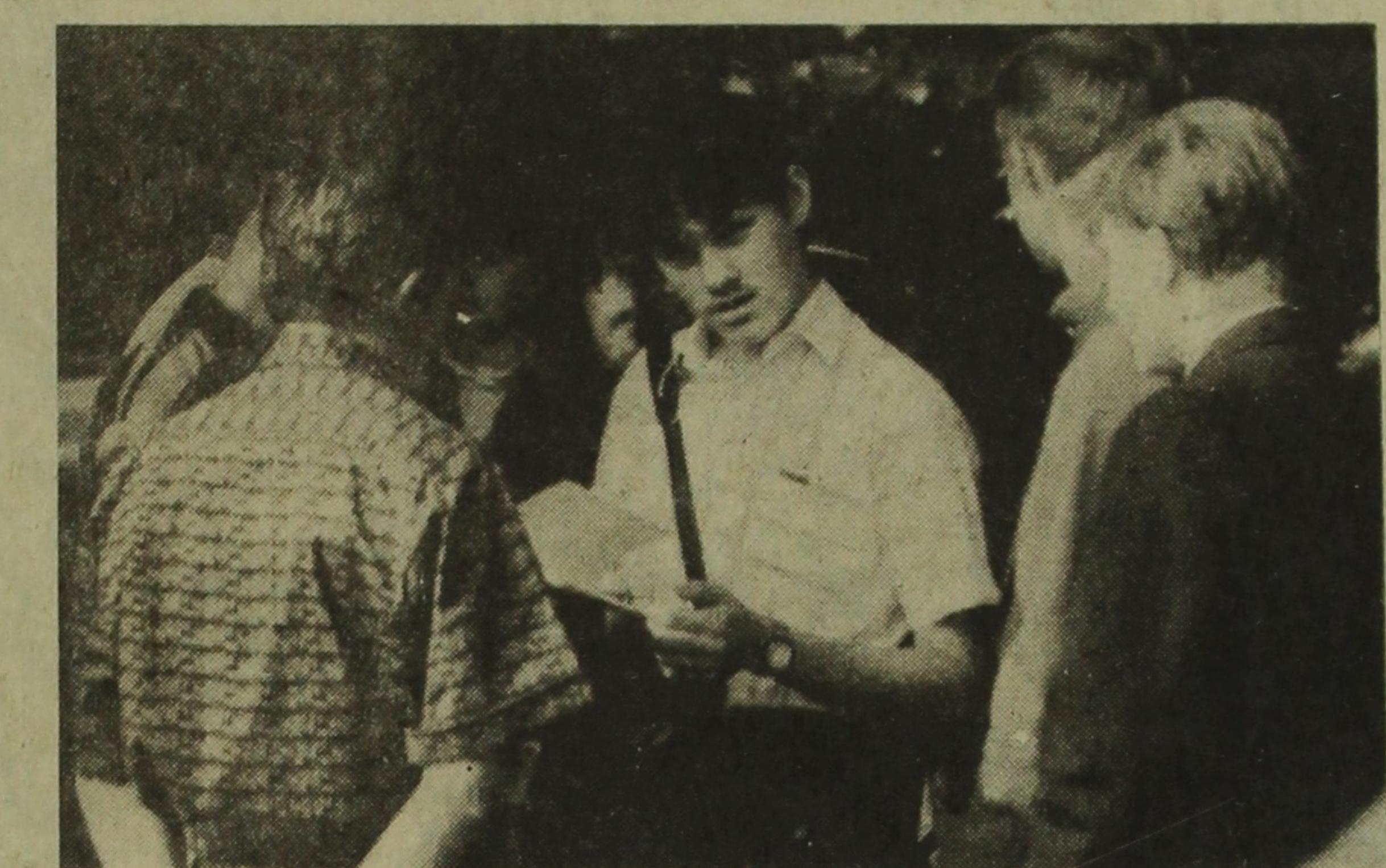
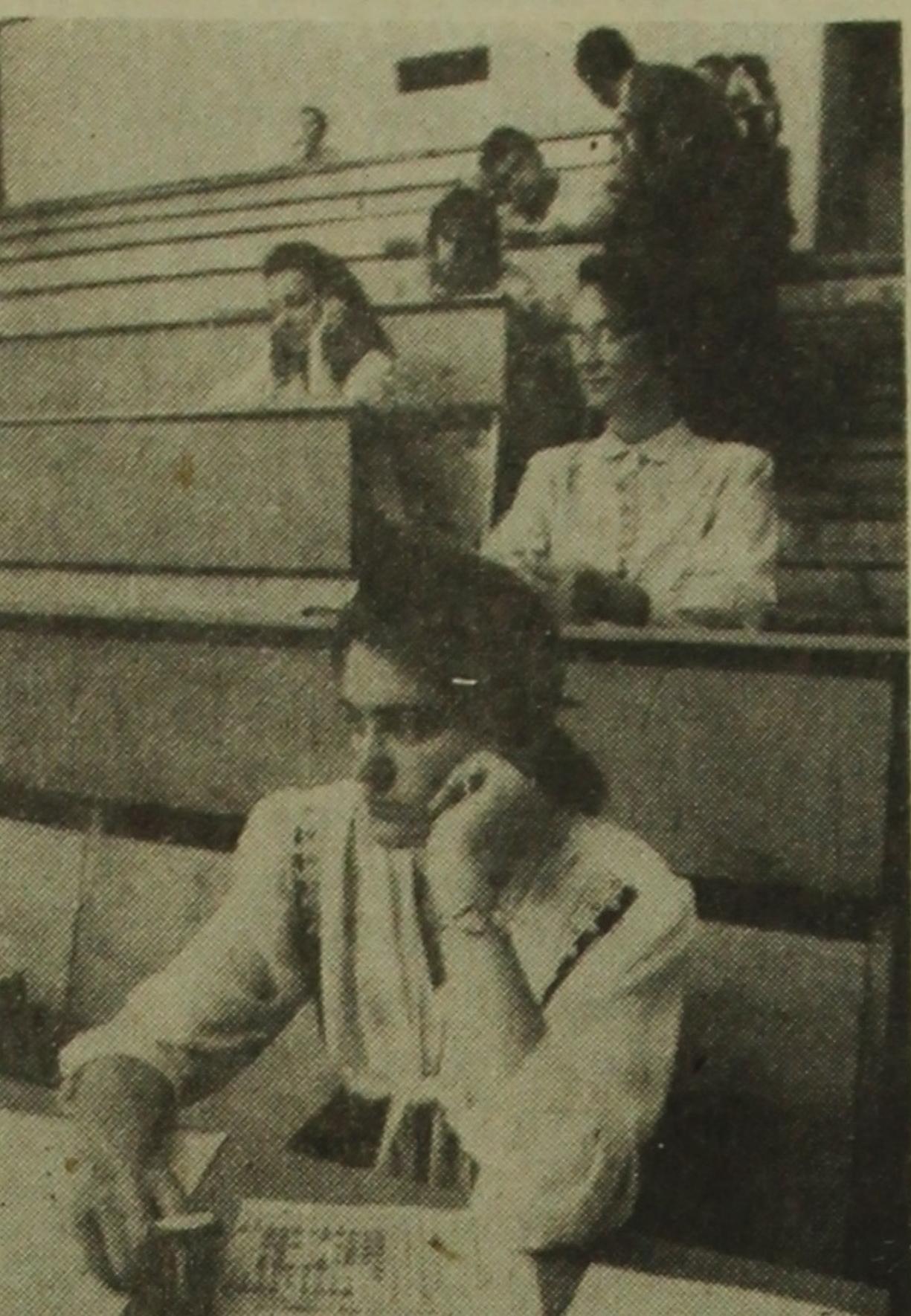
Проводить у вересні бібліотечно-інформаційний центр.

1. 10.09—25.09 — «Тобі, першокурсник», огляд літератури. (Зал каталогів).
2. 1.09—10.09 — «Нові надходження літератури», день інформації. (Зал нових надходжень).
3. 5.09—25.09 — «Довідкова література — студентові університету». Виставка. (Зал нових надходжень).
4. 1.09—30.09 — «Наука в Україні», виставка газетно-журналічних публікацій. (Зал навчальної літератури).
5. 1.09—30.09 — «Не пропусти новинку», перегляд літератури. (Зал навчальної літератури).
6. 1.09—30.09 — «Експрес-інформація про нові надходження». Книжкова виставка. (Зал науково-технічної літератури та періодики).
7. 1.09—30.09 — «Література з проблем гуманітарізації освіти». Книжкова виставка. (Зал науково-технічної літератури та періодики).
8. 1.09—30.09 — «Огляд патентно-ліцензійних і інформаційних матеріалів. (ПЛГ, ГНТІ).
9. 1.09—30.09 — «50 років звільнення Сумщини».
10. 1.09—30.09 — «Студентові університету на допомогу при вивченні української мови». Рекомендацийний список літератури. (Інформаційний стенд).
11. 1.09—30.09 — «Нові надходження», книжкова виставка. (Відділ художньої літератури).
12. 1.09—30.09 — «Історія України в художній літературі». (Відділ художньої літератури).
13. 1.09—30.09 — «Пензлем мужності, краси і добра». Виставка творів живопису з фондів Сумського художнього музею, приурочена 50-річчю звільнення Сум від фашистських загарбників. (Літературна вітальня).
14. 1.09—15.09 — «День куратора». Огляд літератури по мистецтву, знайомство з залом гуманітарної освіти, огляд новинок художньої літератури. (Літературна вітальня).
15. 1.09—30.09 — Екскурсії по бібліотеці для студентів I курсу.
16. 1.09—30.09 — «Література по мистецтву», книжкова виставка. (Літературна

До відповідального секретаря приймальної комісії нашого вузу Є. В. МІШЕНІНА редакція звернулася всього з одним, але містким запитанням:

— Чим більше абітурієнтів, тим більше, як відомо, і справжніх студентів. Отже, «чекати більшого» — це, мабуть, характерна риса всіх приймальних комісій. Загальні ж основні показники були дещо кращі від минулорічних, але не набагато. При плані прийому на денне відділення 700 було подано 1289 заяв. Це трохи більше, ніж в минулому році — при умові збільшення плану прийому з 650 місць. Традиційно вже популярними були медичний і економічний факультети — 551 заява на 150 місць і 188 заяв на 125 місць відповідно. Справа, ясна річ, не тільки в кількості. А що до якості, то попередні відгуки

Висота планки — неабияка

екзаменаторів і соціологів співпадають: досить висока. Інтелектуальний рівень першокурсників солідний. Цьому сприяв, безсумнівно, і традиційно високий рівень підготовленості «ліцеїніків» та «профільніків».

Особливо рисою цьогорічної вступної епопеї можна вважати насамперед те, що, поступаючи в інститут, абітурієнти знали — можуть стати студентами університету. Так врешті-решт воно і вийшло.

МАБУТЬ, найвельмишанований Михайло Ломоносов і гадкі не мав два століття тому, мандруючи кіньми через Сумщину до Києво-Могилянської академії, що буде викликаний [разом з іншими поважними історичними особами] на відкриття Сумського державного університету. Але прибув — у машині часу — зачитав Грамоту, щоби вручити її потім нашому ректорові.

БЕЗУМОВНО, в жодного з деканів серце не лишилося на місці, коли чарівна красуня «Наука» від палаючого факелу знань дарувала, як ото декану Г. С. Воробйову, по вогнищу факультетським свічкам, щоб горіли довго й яскраво, освітлюючи шлях навчання кожному викладачеві і студентові.

СВЯТО

З ПОВАГОЮ, але без особливого подиву [бо до всього звік] дивиться на прибульців з минулого наш всім факам батько, тобто машинобудівний факультет, відчуваючи себе при цьому ще зовсім молодим — все ж таки поки що не двісті років.

— Євген Васильович, підбиваючи підсумки вступної кампанії минулого року, Ви говорили, що «чекали більшого», а як цього року?

Особливістю було й зарахування в студенти згідно умов експерименту, про який наша газета вже неодноразово писала. Але тут варто сказати, що кількість заяв від абітурієнтів, які поступали на умовах експерименту, була значно меншою, аніж ми очікували — адже тестуванням по профілюючих предметах були охоплені всі школи області. Усього ж зараховано було за умовами експерименту 163 абітурієнти. А взагалі про рівень напруги і «висоту планки» говорить хоча б той факт, що з майже трьохсот медалістів, які подали заяви, студентами вдалося стати ли-

ше 164. Інші коментарі вважають заявами.

Олександр КОРОЛЬКОВ зафотографував наших абітурієнтів на вступних іспитах і перед ними, та приймальну комісію в момент вирішення найголовнішого питання — кому бути, а кому не бути...

НАВІЩО ЦЕ ТРЕБА?

«Психологічне тестування? Навіщо? Як це вплине на вступ?» — найбільш поширені питання, що виникали при здачі докumentів у схильованих абітурієнтів і ще більш схильованих батьків. Другий рік поспіль проводимо психо-диагностичні обстеження. Тестуємо у випадковому порядку. Усього обстежили 421 абітурієнта, з яких поступало на медфак 118, ХМ — 100, МШ — 72, економічний — 70, АВ — 61. Головну увагу приділяли вимірюванню «здатності розуміти стосунків і виявленню соціально-психологічних особливостей». Відомо, що японські школі не вистачає вершин духу глибин культури, американській — якісного змісту особистості і внутрішнього злагодження. Чого ж не вистачає нашим абітурієнтам?

Найслабшими місцями є незначна схильність до створення духовних цінностей, невміння реалізувати одні і створювати інші сенси життя, мала зацікавленість вирішенням глобальних проблем науки. Аналіз показав, що першокурсників гуманітарних факультетів об'єднують такі прагнення, як бажання мати високий рівень загального розвитку й ерудованості, розвинуте вірогідне мислення, а також бажання самоконтролю. Ті ж, хто поступив на технічні спеціальності, більш схильні мати гарний стан здоров'я при виконанні майбутніх професійних обов'язків.

Якщо минулого року новобранцям медфаку були притаманні певні комунікативні труднощі, незначний емпатійний потенціал і недостатнє зміння оперувати складними логічними висновками, то для цьогорічних — притаманне прагнення мати високу комунікабельність, середній емпатійний потенціал, зміння будувати логічні висновки вище середнього.

Майбутнім економістам, як і раніше, притаманне яскраво виявлене прагнення до розвитку комунікаційних здібностей. Серед технічних факультетів найбільш комунікативним є АВ, найменшим — ХМ.

Цікавий той факт, що бажання отримувати прибутки в любих ситуаціях майбутньої професійної діяльності найменш притаманне студентам першого курсу лікувального та АВ-факультетів, найбільш — економістам. Якщо в минулому році на вирішення виробничих завдань (після закінчення вузу) орієнтувалися в основному першокурсники АВ і МФ, то в цьому — студенти АВ і ЕК. Якщо раніше тих, хто поступав, вирізняв достатньо виявлені творчі потенціал (при цьому цінність самої системи навчання була відносно невисока), то в теперішньому наборі цінність системи навчання висока для новобранців усіх факультетів. Прагнення проявити свій творчий потенціал найбільш притаманне першокурсникам АВ і ЕК, а прагнення самостійно знаходити й досягати життєвої мети — найхарактерніше для економістів, найменше — для медиків і машинобудівників.

Навчання, як відомо, мусить бути пов'язане з внутрішнім життям студента, його запитами й потребами. На нашу думку, враховуючи результати тестування, доречено в роботі зі студентами визначитися в створенні умов для:

- розкриття й реалізації морально-виробничого потенціалу;
- гармонізації загальних знань про світ з індивідуальним життєвим досвідом;
- реалізації одних і створення інших сенсів життя (інформаційне забезпечення в вузі повинне співпадати зі стрижневим мотивом життя);
- погага свого народу й національних почуттів інших;
- оволодіння комп'ютерною грамотністю;
- міцного знання іноземних мов;
- створення духовних цінностей.

Конче необхідна також актуалізація присяності й товариськості, активності й ініціативності, високої культури, спілкування й інтелігентності, відповідного університетському рівня загального розвитку й ерудованості тощо. Актуалізація передбачає, наприклад, постійне стимулювання цих і по-других проявів.

Спираючись на результати тестування, хотілося б побажати нашим першокурсникам бути в навчанні більш розкішними внутрішньо. Пошук потрібних знань вимагатиме від них саморозкриття, творчого прикладання зусиль, широти для прояву своїх можливостей як в науково-дослідницькій галузі, так і в студентському побуті.

ПОСВЯТИ

ЗОВСІМ ще малям, хоча і вправним, почуває себе на тлі такого поважного товариства наш новонароджений, військово-артілерійський. Не в сорочці, правда, зате при погонах народився, стож і карбус так впевнено крок в університетське майбутнє.

Саме так, коротко, можна охарактеризувати книжку «ГОЛОДОМОР НА СУМЩИНІ. 1932. 1933», підготовлену обласною організацією Спілки письменників України та видану редакційно-видавничим відділом обл управління по прасі. Склалі її нариси, новели, вірші, розповіді, статті написані письменниками та журналістами на основі спогадів очевидців та документальних свідчень, узятих із державних архівів та спецхронів кошильного КДБ. Кожен рядок тут — яскраве свідчення того, що голод на Україні був спланованою й чітко розробленою акцією панівної партії, а впроваджений до морощеними янічарами, які з рота пухлих дітей вимривали останню спеченою картоплину й розчавлювали чо-

«Дума про голод». Виконує Микола Мошин.

156 СТОРІНОК БОЛЮ І СКОРБОТИ

„СЛУХАЙТЕ КРИК ІЗ БЕЗОДНІ“

Субота, 14 серпня цього року.
Лебедин.

Представники обласних адміністрацій і Ради, більшості партій та рухів, громадських організацій, представники всіх районів області, тисячі місцевих жителів прийшли ранком до Воскресенської церкви. Прийшли, аби поставити свічку на молебні про упокій душ замордованих голodom у 1932—33 роках селян.

Саме з Божественної літургії в храмі, яку правив єпископ Сумський і Охтирський Варфоломей, розпочалися в області заходи по відзначенню найчорнішої дати в історії нашого народу.

Лебединщина обрана невипадково. Села цього терену постраждали найбільше. Про це свідчили документи тих років, виставка яких була розгорнута в холі районної адміністрації. Тобто в холі колишнього приміщен-

ботом. І де ступив отою чобіт, де на костурах дорогами 1932—33 років продибав голод, там рясні кучерявилися «чортополохи» та «дурман». Вони й сьогодні пробиваються страшним корінням до наших душ, нашої свідомості. Тож І підготували цю книжку літератори області, аби виполювати це поганське зілля, аби схилити голови перед пам'ятю невинно замордованих і поставити слово на сторожі нашої справжньої незалежності.

Упорядник видання — відповідальний секретар Сумської організації Спілки письменників України О. П. Столбін.

ня саме тої партії, яка розробляла й упроваджувала штучний землетрус тридцять третього. А що це було дійсно організованою акцією, а не результатом якогось стихійного лиха, свідчить отою «крик із безодні», про який свого часу писав видатний поет, наш земляк Олександр Олесь. Він у восьму, Він у доку-

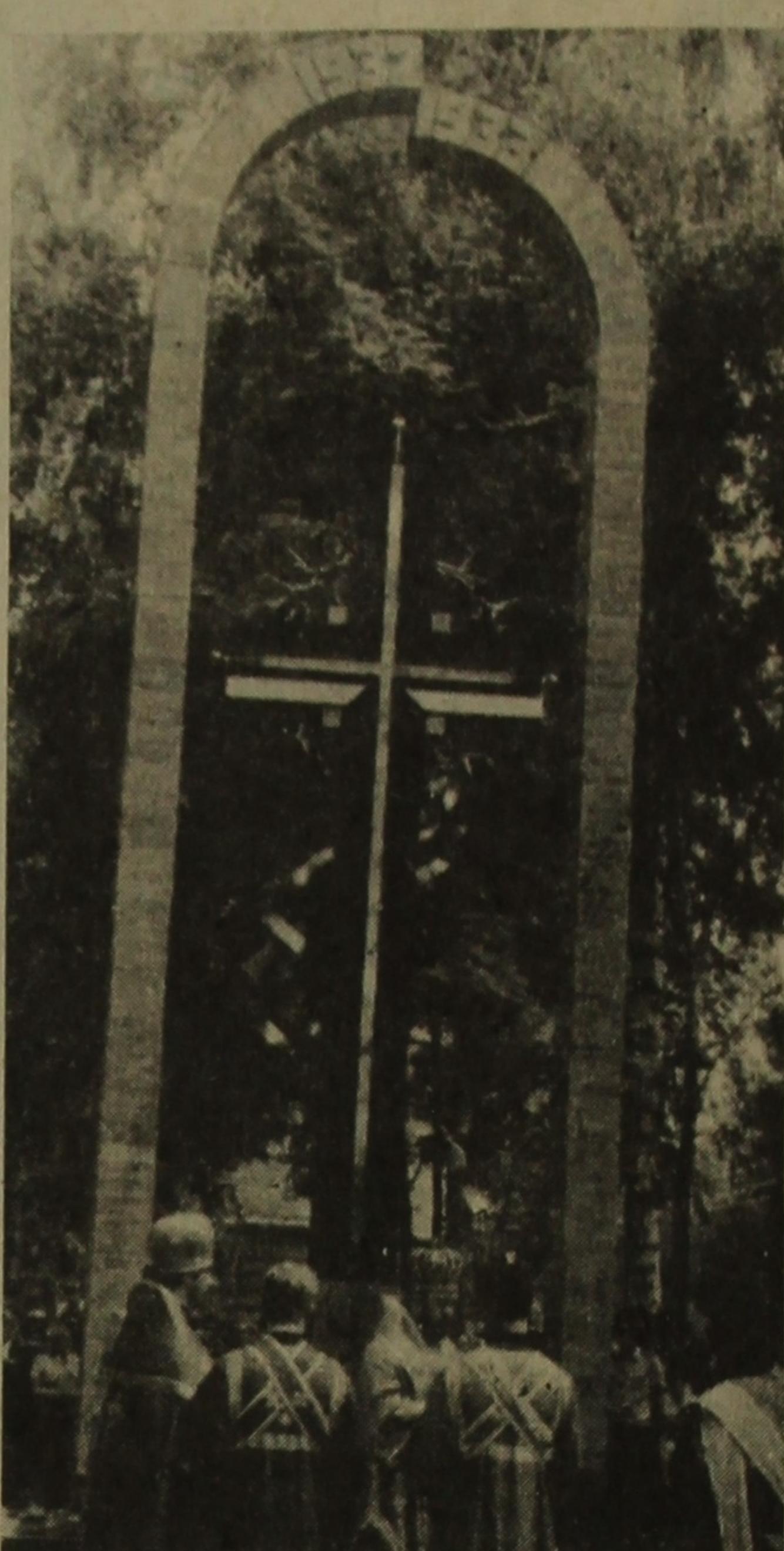
ментах.

З виступу особистого представника Сталіна по хлібозаготові в Харкові Менделя Хатаєвича: «Ми нашим режимом і селянством точиться безпощадна війна... Довелось вдатися до голоду, щоб показати їм, хто тут господар. Це обійшлося в мільйони життів, але... ми вигралі війну».

..Від Храму багатотисячна процесія рушила хресним ходом до тієї розвилки доріг, де в Лебедині відкрито обласний меморіал в пам'ять про замордованих голодом. І тут долинув все той же крик болю з безодні.

Він був у спогадах очевидців — Марії ЮНАШ та Олени ФАЛЬКО. Він чувся у виступах заступника голови облдержадміністрації В. БОРЗУНОВА, літератора Б. ТКАЧЕНКА, голови обласного товариства «Просвіта» В. КАЗБАНА. Він лунає у «Думі про голод», яку створив і виконав кобзар М. МОШИК. Він, той крик із безодні, стояв у плачі скрипок, коли відкривали меморіал, у землі, привезений зі всіх районів області і всипаній у нішу пам'яті. Він — у панихіді й освячені, які проводив отець Варфоломей. Він, той крик із безодні, скував усіх, коли актриса Алла ЛАСТОВЕЦЬКА читала вірш О. Олеся про голод.

Той крик іде й до кожного з

Освячення Меморіалу.

нас, нині сущих; діде й до тих, хто прийде потім, аби пам'ятали, аби не повторили..

З фотоапаратом і блокнотом у Лебедині 14 серпня побував В. КОНТОПЕЦЬ.

ЧОМУ МИ ПЕРЕМОГЛИ

Остання, зокрема, вирішена в декоративному плані без зайвої деталізації. Головне тут — особисті переживання хлопчика, який радиє поверненню тата з війни. На картинах же М. П. Глушченка, В. Р. Ефіменка, М. О. Донцова, О. В. Токарєвої, О. І. Яловенка, Г. О. Хижняк за допомогою зорових образів, побудованих на враженнях від форм реально-го світу, втілені різноманітні нюанси цвітіння землі, її плоди, її добробут і ніжна краса життя, які й покликана захищати людина.

А. КРЕКШИНА,
заявідувачка літературної вітальні.

ПАМ'ЯТИ ТОВАРИША

Адміністрація, студентський профком Сумського державного університету з сумом сповіщають про передчасну смерть цьогорічного випускника ГОНЧАРОВА Володимира Анатолійовича

Й висловлюють глибоке співчуття близьким, рідним та друзям небіжчика.

життя трусило на дорозі;

Не прослалося воно гладенько й перед Володею, хоча йому виповнилося тільки 22. По суті, ранок життя. Яке він так любив. У яке був безмежно захочаний. Жив відвerto й широко. Може, навіть якось і розхристано, часто-густо не оглядаючись на вчорацький день, а то й не думаючи про завтрашній. Усі, хто його знов, зрозуміють це.

Він любив гори, веселі компанії, сейшени. Був, як прийнято говорити, душою товариства. Коли організовувалися поїздки до лісу чи туристичні походи в гори, найпершим питанням усіх учасників було: «А чи єде Вольдемар?» І це не перевіршенні. Адже струнко-го, з відкритим поглядом юнака в інституті знали майже всі. Хто особисто був знайомий, хто звав уважно, хто — з розповідей. Останні поширювалися до-

сить швидко й почали перекручено. Багато чого в ці легенди внесли й ми, товариши. Не хочемо каятися, бо найбільше то були веселоощі. А от за все погане, що, можливо, колись, десь, кимось було зроблене чи сказане — доземно прихильючи коліна, просимо вибачення.

Нема серед нас Володі. Справжнього друга, які так важко відшукуються в шаленому бігові життя. Тринадцятого серпня відлітала у вірій його душа. Й донині в це важко нам повірити. Ще важче усвідомити, що немає поряд товариша, з яким були ми поряд в одній групі, майже щодня в інституті й поза ним;

..А життя розсіданім конем по дорогах-долинах пролітає. Одних воно підхоплює й проносить стрімголов. Інших — високо підкидає. Когось провозить повагом. Ще Когось немилосердно притоптує копитом. А здебільшого все це витворює з одною людину. І чим більше ти Людина, тим сильніше теба

...А життя розсіданім конем по дорогах-долинах пролітає. Одних воно підхоплює й проносить стрімголов. Інших — високо підкидає. Когось провозить повагом. Ще Когось немилосердно притоптує копитом. А здебільшого все це витворює з одною людину. І чим більше ти Людина, тим сильніше теба

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського державного університету
«РЕЗОНАНС»
газета Сумського державного університету

«RESONANCE»
the newspaper of Sumy State University

Перший номер газети вийшов у світ 29 жовтня 1991 року.

Реєстраційне свідоцтво СМ-054.

Обсяг — 1 друкованій аркуш, приведений до 4-х полос формату А-3. Газета видрукувана в Сумській обласній друккарні управління по пресі. Туди й просимо звертатися з приводу якості за телефоном 27-70-80. Замовлення 5328.

Наклад 1500 примірників.

РЕДАКТОР
Володимир
САДІВНИЧИЙ.

КОРЕСПОНДЕНТ
Василь ЧУБУР.
ФОТОГРАФ
Олександр
КОРЛЬКОВ.

КОРЕКТОР
Ганна ТРЕЙТАК.
ХУДОЖНИК
Борис МЯКІШЕВ.

Редакційний колектив приймає пожертвування, свіжими ідеями, смаженими фактами, дослідженнями думками, знятими з печі критичними зауваженнями, солодкими словами.

ЗНАЙТИ
нас можна на четвертому поверсі головного корпусу в кімнаті 409-А.

ПОГОВОРИТИ,
набравши телефонний номер 33-33-26.

НАДІСЛАТИ
листа, написавши адресу:
244007, Суми, вулиця Римського-Корсакова, 2.

ВЕЛЬМИШАНОВНІ
редактори та журналісти
газет обласного штабу
Коли «передираєте» з
«Резонансу» — не забуваєте платити гонорар нашим співробітникам і авторам.